

Список використаної літератури:

1. Атаянц, Н. Г. (2002). Психологія конфліктів в середній школі. Владикавказ: Сівба.-Осет. держ. ун-ту ім. К.Л. Хетагурова [українською мовою].
2. Бовть, О. Б. (1997). Причини агресивної поведінки дітей молодшого шкільного віку. Педагогіка і психологія. (1) [українською мовою].
3. Валкер, Д. (2001). Тренінг разрешення конфликтов. Спб. Речь [російською мовою].
4. Вишнякова, Н. Ф. (2002). Конфликтология. Мн.: Университетское [російською мовою].
5. Скрипченко, О. В., Долинська, Л. В., Огороднійчук, З. В. (2007). Вікова і педагогічна психологія: Навчальний посібник. К.: Освіта [українською мовою].
6. Зедгенидзе, В. Я. (2006). Предупреждение и разрешение конфликтов. М.: Айрис пресс [російською мовою].

ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВПЛИВ НА ОСОБИСТІТЬ В ПРОЦЕСІ ВИКОНАННЯ СЛУЖБОВИХ ЗАВДАНЬ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

УДК 159.9.072.53

Мельник Світлана Василівна,
студентка спеціальності 053 «Психологія»
КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти»

Анотація. У статті розглянуто техніки та прийоми психологічного впливу в процесі виконання службових завдань Національною гвардією України; види психологічного впливу, їх загальну характеристику; аналіз методів психологічного впливу особового складу Національної гвардії України в процесі виконання завдань за призначенням; прикладні аспекти

психологічного впливу особового складу національної гвардії України в процесі виконання завдань за призначенням.

Ключові слова. Психологічний вплив; Національна гвардія України; нейролінгвістичне програмування; механізми психологічного впливу; принципи психологічного впливу.

Актуальність дослідження. Події, які останнім часом відбуваються в Україні, свідчать про зростання терористичних загроз і різке погіршення криміногенної ситуації, що пов'язані як із неконтрольованим обігом зброї, вибухівки й боєприпасів всередині країни, так і з російською агресією, спрямованою на дестабілізацію суспільно-політичної ситуації у державі. Практична діяльність військовослужбовців Національної гвардії України далі (НГУ) завжди так чи інакше потребує психологічного впливу на людей: реалізація заходів по забезпеченню правопорядку, участь у припиненні масових заворушень, підтримання або відновлення правопорядку в районах виникнення особливо тяжких надзвичайних ситуацій техногенного чи природного характеру (застосування засобів ураження, пандемій, стихійного лиха, катастроф, особливо великих пожеж, тощо), що створюють загрозу життю та здоров'ю населення, тощо.

Короткий аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми. На сьогодні в психологічній літературі бракує конкретних порад щодо використання методів психологічного впливу військовослужбовців Національної гвардії України на населення. Зазначена проблема має достатньо ґрунтовну теоретичну основу та практичні результати (В. Агєєв, О. Бодальов, Л. Гозман, Є. Головаха, Я. Коломинський, С. Максименко, В. Мясичев, Б. Паригін, М. Обозов, А. Калюжний, В. Синеок, М. Феденко, А. Шипілов та ін.). У військовій сфері ці питання досліджували В. Барко, О. Кітов, Г. Ложкін, О. Матеюк, В. Медведєв, О. Сафін та ін.

Мета наукової публікації: виявленні особливостей застосування психологічного впливу особовим складом НГУ в процесі виконання службових завдань.

Завдання статті:

1) Розкрити особливості застосування механізмів психологічного впливу особовим складом НГУ.

2) Визначити найбільш дієві механізми впливу на населення при масових заворушеннях, особливості їх застосування особовим складом НГУ.

Методи та методики дослідження: методика «Експрес діагностика психологічної безпеки особистості» фахівця екстремального виду діяльності, методика діагностики мотивації успіху і остраху невдачі (автор А. О. Реан), тест життєстійкості, діагностика копінг – стратегій: опитувальник COPE.

Виклад основного матеріалу. Сучасна людина живе постійно розвиваючись і завжди кудись прагнучи в світі. Все навколишнє середовище піддається бурхливому розвитку прогресу: техніка, природа, наука, політика, економіка і, звичайно ж, самі люди. Змінюються їх поведінка, манера одягатися, потреби і мотиви, моральні та матеріальні цінності, цілі та ідеали, змінюється також й стиль міжособистісного спілкування. Однак вплив людей один на одного залишається єдиним незмінним складовим у процесі спілкування.

У сучасній психології впливом називається процес та результат зміни індивідом поведінки іншої людини, її установок, цілей, оцінок, уявлень в процесі взаємодії з ним. Людина намагається вплинути на тих, з ким спілкується і сама, відповідно, піддається зовнішньому впливу. Звичайно ж, під впливом прогресу змінилося суспільство, змінилися цілі і форми, й навіть масштаби впливу - сьогодні психологічний вплив присутній у всьому, що нас оточує. Новітні прогресивні технології дозволяють невеликій групі людей або навіть одній людині впливати на

свідомість, психіку, цінності та установки суспільства одночасно, не маючи прямого контакту і взаємодії. Психологічний вплив отримує заслужене визнання, яке відіграє особливу роль в системі психологічних знань та пошуку перевірених методів управління психічними явищами. Від психологічного впливу вимагають не лише пояснень, а саме дій, які здатні оптимізувати будь-яку ситуацію. Щодня кожна людина (свідомо чи несвідомо) в тій чи іншій мірі впливає на оточуючих і одночасно сама стає об'єктом багатостороннього впливу. Аналізуючи всю історію розвитку психологічної думки можна помітити шлях пошуків відповіді на питання про сутність, природу, критерії ефективності психологічного впливу (Андреева, Г. М., 2002).

До основних видів психологічного впливу передусім належать: переконання, зараження, навіювання, наслідування, мода, чутки.

На думку вітчизняних і закордонних фахівців психологічний вплив поділяється на наступні види:

- інформаційно-психологічний;
- психогенний;
- психоаналітичний;
- нейролінгвістичний;
- психотропний (Кабаченко, Т. С., 2000).

У зв'язку з переходом соціальної психології до активного розгортання експериментальних досліджень, перенесенням наголосу на не велику групу інтерес до згаданих методів впливу помітно став менший. Більш того, серед деяких соціальних психологів існує думка, що ця проблематика взагалі “старомодна” і на увагу не заслуговує. Це не так, про значущість зазначеної проблеми свідчить зростання соціально-політичної активності населення напередодні виборів, міжетнічні та міжконфесійні конфлікти, постійна участь особового складу НГУ в охороні громадського порядку при проведенні масових заходів, мітингів, забезпечення захисту

та охорони життя, здоров'я, прав, свобод і законних інтересів громадян спортивних змагань тощо.

Висновки. Отже, характеризуючи ступінь розробленості цієї проблеми, варто відзначити, що прийнятим для соціальної психології є виокремлення саме таких способів впливу, як зараження, навіювання, наслідування, паніка. Часто в цьому ж ряду розглядаються й такі специфічні явища, як чутки і мода. Вивчення деяких із них історично було пов'язане з першими соціально-психологічними теоріями і тому здійснювалося в контексті психології таких великих спільностей, як маса, натовп тощо (Лебон, Паригін, Тард).

Психодіагностичним інструментарієм для даного дослідження можуть бути дані методики: методика «Експрес діагностика психологічної безпеки особистості» фахівця екстремального виду діяльності, методика діагностики мотивації успіху і остраху невдачі (автор А. О. Реан), тест життєстійкості, діагностика копінг – стратегій: опитувальник COPE.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробці конкретних методів психологічного впливу на населення при масових заворушеннях, особливості їх застосування особовим складом НГУ.

Список використаної літератури:

1. Андреева, Г. М. (2002). Социальная психология. М.: Аспект Пресс [російською мовою].
2. Бехтерев, В. М. (2001). Внушение и его роль в общественной жизни. СПб.: Питер [російською мовою].
3. Кабаченко, Т. С. (2000). Методы психологического воздействия. М.: Педагогическое общество России [російською мовою].
4. Кара-Мурза, С. Г. (2006). Маніпуляція свідомістю. Навчальний посібник. Видання друге. К.: Оріони [українською мовою].
5. Кузнецов, В. В. (2008). Психология взаимопонимания. Неправда, ложь, обман. СПб.: Питер [російською мовою].